

**АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ**

Отговорният бизнес – за бизнес по правилата.

Изх. № 219/19.08.2021 г.

**ДО
Г-ЖА ИВА МИТЕВА,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 46-ТО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**Г-Н СТЕФАН ЯНЕВ,
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**Г-Н АТАНАС ПЕКАНОВ,
ЗАМЕСТИК МИНИСТЪР-
ПРЕДСЕДАТЕЛ ПО УПРАВЛЕНИЕ
НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ СРЕДСТВА
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**Г-ЖА ВИОЛЕТА КОМИТОВА,
МИНИСТЪР НА РЕГИОНАЛНОТО
РАЗВИТИЕ И
БЛАГОУСТРОЙСТВОТО НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**Г-Н АСЕН ВАСИЛЕВ,
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**Г-Н КИРИЛ ПЕТКОВ,
МИНИСТЪР НА ИКОНОМИКАТА
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**Г-Н ХАЛИЛ ЛАТИФОВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО РЕГИОНАЛНА ПОЛИТИКА,
БЛАГОУСТРОЙСТВО И
МЕСТНО САМОУПРАВЛЕНИЕ
ПРИ 46-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

**Г-Н ЛЮБОМИР КАРИМАНСКИ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ ПРИ
46-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

**Г-Н ЙОРДАН ЦОНЕВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ИКОНОМИЧЕСКА
ПОЛИТИКА, ИНОВАЦИИ
И ТУРИЗЪМ ПРИ 46-ТО НАРОДНО
СЪБРАНИЕ**

**Г-Н СЕРГЕЙ ЦВЕТАРСКИ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАЦИОНАЛНИЯ
СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ**

Относно: Обявената за обществено обсъждане Карта на регионалните помощи за периода 2022 – 2027 г. и необходимостта от съществени промени в броя и границите на районите на планиране (NUTS 2) в Република България

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

От дълги години в Република България съществува много сериозен проблем, свързан с районите на планиране на ниво 2 (NUTS 2). Границите на тези райони в Република България изобщо не са очертани оптимално. Това създаде твърде неблагоприятна ситуация по отношение на регионалните помощи в областите с административни центрове в градовете Благоевград, Кюстендил, Перник и София (области София - град и Софийска област). Това неблагоприятно положение се поддържа от 2013 г. насам, като не се наблюдава никакъв стремеж към намиране на изход от възникналата ситуация.

Не е тайна, че два от районите на ниво 2 в Република България към днешна дата, както и през 2018 г., данните от която са отчитани при определянето на параметрите, не отговарят на разпоредбите на член 3, ал. 2, не отговарят на разпоредбите на Регламент 1059/2003 г. за броя на населението в тези региони, което трябва да бъде между 800 хиляди и 3 милиона души (лица с местожителство в съответния регион). Това се отнася за Северозападния и за Северния централен район, които се намират под тази граница. От друга страна - изискването за населението на райони на ниво 1 (NUTS 1) е да бъде в границите между 3 и 7 милиона души. От 2019 г. насам може да се смята, че населението на Република България със сигурност е под 7 милиона души, иначе казано - цялата територия на страната може да влезе в един район на ниво 1.

По мнение на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ), консултирано с експерти в областта на регионалното развитие, оптималният вариант, който да осигурява положение, при което може да се постигне балансирано регионално развитие и максимално добри условия за публични и частни инвестиции в регионите, е въвеждането на 3 (три) региона на планиране на ниво 2 и на 1 (един) регион на планиране на ниво 1.

В доклада на министъра на финансите към проекта на Картата на регионалните помощи 2022 – 2027 г. е посочено, че *„в отговор на икономическите затруднения, породени от пандемията от COVID-19 и невъзможността с достатъчна степен на сигурност да се прогнозира въздействието на пандемията и средносрочен и дългосрочен план и да се узнае кои региони ще бъдат особено засегнати, ЕК планира да извърши средносрочен преглед на картите на регионалните помощи през 2023 г. При този преглед ще се вземат предвид последните налични статистически данни“*.

Същевременно е важно да се отбележи, че близо 40 % от назованите региони на планиране ниво 2 в ЕС, които попадат в покритието на регионалната помощ в държавите членки на ЕС към референтната 2018 г., не попадат в границите за брой население, посочени в член 3, ал. 2 от Регламент 1059/2003 г. Отчитайки и социално-икономическата и хуманитарни криза, предизвикана от пандемията, настояваме в партньорство с други държави членки на ЕС да бъде подкрепено преразглеждането на Приложение I към Регламент 1059/2003 г. с цел извеждането на актуални и адекватни статистически данни за регионите в Европейския съюз, както за определяне на ясни и точни правила за определяне на региони на планиране ниво 2 (NUTS 2), преди края на 2021 година.

Критерият, по който трябва да се определят новите граници на регионите, е съотношението на БВП на глава от населението, съпоставен със средния БВП на глава от населението за ЕС. Целта трябва да бъде да се постигне съотношение, което да е под 55 на сто. Технически това може да стане, като към сегашния Югозападен район, включващ столицата, се добавят области с нисък БВП – на първо място Видинска, Монтанска и Врачанска, и ако трябва - и области от Северен централен район. Вероятно е възможно и друго деление на Северен, Южен и Черноморски район.

Лансираните идеи за обособяване на София – град в отделен район не са особено целесъобразни, защото те не решават въпроса с недостигащото население в Северозападния и в Северния централен район. Отделно, така силно ще се затрудни отпускането на помощи за инвеститори, в това число и за местни инвеститори на територията на столицата.

Тук е мястото да се отбележи, че поради много по-адекватното райониране на Гърция нивото на помощта в Солун е по-високо отколкото това в София. При сегашното положение на нещата в България (новото старо положение) София – град, Софийска област, Пернишка, Кюстендилска и Благоевградска област получават подкрепа с 20 % базов интензитет при 50 % интензитет за останалата страна. Както вече казахме, много по-развитият Солун получава по-голяма регионална подкрепа.

В случай че се приеме настоящето предложение на АИКБ, базовият интензитет на изброените пет области би трябвало да се покачи да 50 %, без останалите области в страната да загубят каквото и да е.

Затова е необходима промяна в „регламент - приложението“ към Регламент 1059. За да може да се мотивира подобна промяна, е необходима основателна причина. Като такава основателна причина може да бъде посочена реформа в административното деление. Подобна административна реформа може да се окаже от полза и за финансирането на по-голяма част от територията на Република България със средства от Фонда за справедлив преход – в момента Европейската комисия допуска финансирането само на три области. Ако се променят административните граници на областите, несъмнено ще бъде финансирана по-голяма част от територията на Република България.

Напълно адекватни мотиви за промяна в районите на ниво NUTS 2 могат да бъдат съображения, свързани с концентрацията на населението, наличието на определени услуги за населението и /или бизнеса във всеки район на ниво 2, както и специализацията на определени райони на ниво NUTS 2 – примерно достъп до електроенергия, произвеждана от ВЕИ, дигитални услуги или други промени и перспективи, които биха били приети определено позитивно в Европейската комисия.

Разбира се, би трябвало да се потърсят като съмишленици за подкрепа останалите седем държави, които са гласували „против“ на заседанието на Съвета през месец април 2017 г. От тях би трябвало да се потърси подкрепа за удължаване под някаква форма на живота на въглищните централи (с използване на преходни горива, търсене на водородни решения и други такива). Кризата в момента е напълно сериозно основание за търсене на такова развитие на нещата.

По принцип картите за регионална помощ на държавите членки на ЕС трябва да бъдат одобрени през настоящата 2021 г. Те трябва да влязат в сила от 1 януари 2022 г. Това налага много спешни действия от страна на Република България. Подобни прецеденти в страните от ЕС има много. През 2013 г. много държави от ЕС правиха подобни промени – бяха сливани, разделяни и обособявани нови райони както на ниво NUTS 2, така и на ниво NUTS 3, на което ниво са сегашните области в България. Тези промени от 2013 г. се отразиха пряко върху картите за регионална помощ на тези държави след 2015 г. Една от последните промени беше в Португалия и датира от края на мандата на Комисията „Барозу“.

АИКБ заявява своята готовност да подкрепи морално и експертно всякакви действия в описаните по-горе насоки, независимо от времеви дефицит, в който се намира Република България. Все пак ние разполагаме с формалното основание за несъответствието на Северозападен и Северен централен с установените критерии в ЕС. Впрочем от данните на Евростат се вижда, че има и други, не малко на брой райони на планиране на ниво NUTS 2, които са с население под 800 хиляди души или пък са с над 3 милиона жители.

Имаме всички основания да смятаме, че в много от тях са извършени изкуствени раздробявания или пък обединения, за да се постигне по-нисък размер на параметъра БВП на глава от населението и да се ползват регионални помощи от ЕС. Като такива могат да се посочат:

- Регион Норте (Португалия) с население, което е трайно над 3 милиона души;
- Регион Андалусия (Испания) – с население 8 милиона души (!);
- Регион Тесалия (Гърция) – с население от 720 хиляди души, което определено е под лимита от 800 хиляди.

Във всички тези региони съотношението БВП на глава от населението е под 55 %, точно като по поръчка, за да се постигне максимален интензитет на помощта. Ние изобщо не коментираме дали тези изключения се толерират от Европейската комисия или става дума просто за пропуски, но всичко това ни навежда на мисълта, че Република България не трябва да стои бездейна при това положение.

Благоприятно обстоятелство е, че картите на регионалните помощи в останалите държави от ЕС все още не са одобрени с изключение на картата на Република Чехия. Това показва, че все още има някакво пространство за маневриране, макар и в последния момент.

Още един път подчертаваме, че АИКБ е готова да сътрудничи експертно и да подкрепи политически едно евентуално преосмисляне на броя и на границите на районите от второ ниво NUTS 2, за да бъдат постигнати по-благоприятни условия за получаване на регионална помощ за по-голяма част от територията на страната.

С УВАЖЕНИЕ,

**ВАСИЛ ВЕЛЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА
АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ**